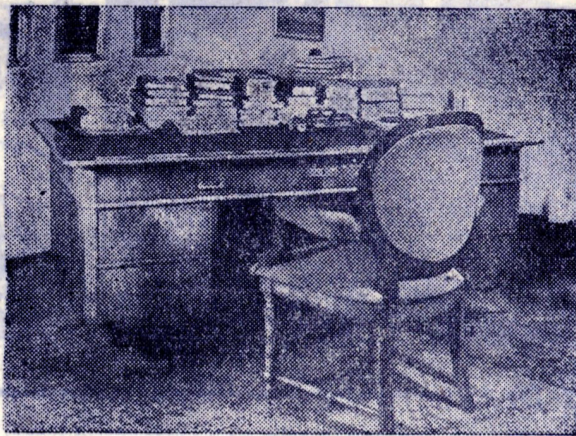

AUGUST ŠENOA

PISACI
STOL

I DANAS »BIROKRATSKI« STOL AUGUSTA SENOJE JOŠ UVIJEK SLUŽI ZA RAD U MUZEJU GRADA ZAGREBA

O MOJ STOLE BIROKRATSKI

U najvišem naponu svojih snaga, u doba kad je davao najviše od sebe i kao činovnik i kao književnik, tri godine prije svoje smrti, Šenoa je u »Viencu« konstatirao: »Kod nas većina književnika mora po danu služiti kruh, a tek po noći, kad druga gospoda spavaju, može se, izmučen od drugoga posla, dati na pisanje — no kod drugih naroda, književnici mogu svoje najbolje časove i punu snagu posvetiti peru.«

Trošeći svoje snage u sitnom kancelarijskom radu, Šenoa je u jednom momentu — nepoznatog nam datuma — bolno zavapio:

O moj stole birokratski,
Ljuto li si meni drvo
Oteo si meni tateki,
Čilih ljeta doba prvo.

a taj njegov epigram, koliko sam mogao ustanoviti, a kako mi je to posvjedočio i njegov sin, danas već devedesetogodišnjak, Milan, ni do danas nije bio nigdje publiciran. (Rukopis tog epigrama poklonila je Senoina žena Slavica, pred dvadesetak godina, tadašnjem gradskom senatoru Šeringeru, koji je dugo godina sjedio za tim stolom, i koji ga je dao ugravirati u metalnu pločicu i pribiti je na sam stol, gdje se ona i danas nalazi. Pred desetak godina, taj stol je prenesen u Muzej grada Zagreba, gdje se i danas nalazi u funkciji, jer na njemu radi upravnik tog Muzeja prof. Buntak.

Za tim stolom je August Šenoa, pored bezbrojnih sitnih, svakodnevnih birokratskih poslova i poslića, koji iscrpljuju i zatupljuju, izradio osnovu za preimenovanje mnogih zagrebačkih ulica, od kojih neke (u Gornjem gradu) i danas još nose imena, koja im je on dao. Tu je Šenoa 1878. god. izradio i osnovu za groblje Mirogoj, koje je u to doba bilo imanje Ljudevita Gaja. A nad tim stolom, skapavajući od rada i umora, Šenoa je jednog dana formalno iznemogao i — otišao kući, da legne u krevet iz kojeg se nikada više nije pravo digao; s kojeg su ga 13. XII. 1881. skinuli mrtva.

Ali, taj stol, za kojim je on godinama sjedio kao gradski sudac i svakog petka od 9 — 14 sati mirio zavažene piljarice i purgere, i tako zalazio u najintimnije detalje njihovih privatnih života, ima svog značaja i u Senoinom književnom radu. Za njim je on često čuo po neku originalnu frazu, koju je znao zabilježiti još za vrijeme same rasprave, da je kasnije upotrebio u nekom svom književnom djelu. Tu je on sagledao što je to zapravo život i kad bi se netko poduhvatio da ispita, šta je on sve s toga stola unio u svoje djelo, to bi svakako bio veoma interesantan rad. Zna se na pr. da je pripovijest »Ilijina oporuka«, beletristička obrada jednog događaja iz realnog života, koji je Šenoa doživio i presudio za tim stolom.

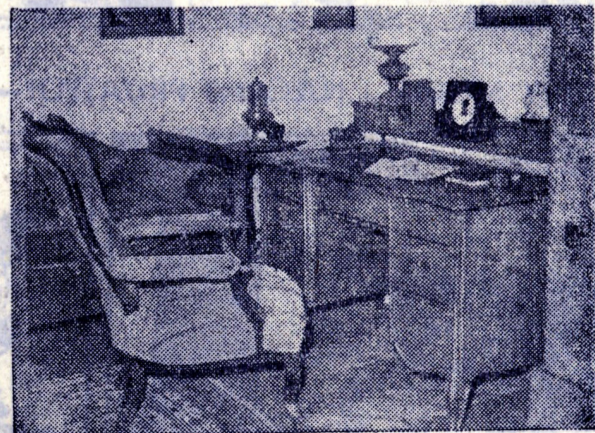
A kad se nakon svih svojih dnevnih poslova, nakon Kazališta, sjednice u Matici hrvatskoj, gdje je bio podpredsjednik, ili kakve druge dužnosti, i skoro svakodnevne prijateljske sjedeljke u Rönnerovoj gostionici, koja se nalazila na uglu Cirilometodske ulice i Markovog trga (tamo gdje se danas nalazi trgovina), vratio kući, redovno između 10 i 11 sati, obišavši ženu i djecu, da ih poljubi i pokrije ako su se otkrili, vadio je iz ladice svog domaćeg pisačkog stola rukopis na kojem je radio, sjedao za prostrani blagovaonički stol (koji je u međuvremenu propao) i uz školjčavu petrolejku, nastavljao je tamo, gdje je jučer stao — do tri sata ujutro. Tek tada je njegov radni dan bio gotov.

I sada, kao i onda, za tim se stolovima radi i stvara. Za »birokratskim« radi upravnik Muzeja grada Zagreba, a za drugim je radio njegov sin Milan, a sada i unuk Zdenko, koji je dao niz priloga »Likovnoj enciklopediji«.

Kao da u svemu tomu ima nešto simboličnoga; kao da je ta dva pisaca stola August Šenoa, još tamo pred sedam decenija, na neki način natopio svojim neiscrpnim energijama, da oni ni sad još ne mogu da »pobijavaju u zasluženom miru«, nego sile da se na njima i dalje stvara.

Oni ovakvi — nesumnjivo — predstavljaju dostojnije Šenoine spomenike, nego da smo ih stavili u staklene muzejske vitrine.

Z. K.

PRIVATNI STOL I NASLONJAC AUGUSTA SENOJE